

Trời Mùa Thu Paris

Tác giả : B P

Do Bùi Thế Khải JJR 59 chuyển lại

Hôm nay là 1/12/2017 .

Chào tháng 12. Tháng « út » của năm nhưng là tháng lớn nhất , nặng ký nhất . Lớn không ở con số (12) mà lớn ở lòng người . Tháng 12 là tháng của niềm vui , của hợp mặt gia đình , của tiếng cười băng hữu . Chỉ có 2 ngày : 24 và 31 nhưng tháng 12 đã đánh gục nguyên mùa hoa xuân nở , mấy tháng nắng hạ đầy . Chỉ với một tuần cuối của đời năm , tháng 12 đã thổi bay phiền muộn , cuốn hết nhọc nhằn . Thổi ra ngoài kia , cuốn về phía đó , ở một nơi không ai muốn đến , nơi mà nhạc sĩ Anh Bằng gọi là « Cõi Buồn » !

Ngày hôm nay , 1 tháng 12 , ngay từ sáng sớm , bước ra ngoài : đã là tuyết . « Trắng cả khung trời » ! Tuyết từ chiều qua , rơi nhiều khuya này . Mái nhà là tuyết , sân cỏ là tuyết , rừng thưa là tuyết , mặt đường là tuyết . Nhiều nơi như thế , nhưng biết có « **nhuộm trắng trong tâm hồn em gái nhỏ tôi thương** » không , hờ tuyết ? Trên lộ trình « đi làm » , một số những ngôi làng , thành phố tôi qua , những con đường chánh đã đèn hoa , nhiều căn nhà đã lấp lánh những vì sao ngũ sắc . Khiến bớt ảm đạm cái không gian trắng toát , đánh thức nỗi náo nao , hoan lạc lòng trần .

Như Erich Maria Remarque , tác giả « A time to love and a time to die » , ai trong chúng ta cũng có “ một thời để yêu và một thời để chết ” (chết đây là chết ở trong lòng , phía trên sợi .. dây nịch) . Khác biệt nhau là ở thời gian : người “ yêu ” nhiều (Phạm Duy chẳng hạn / **Tôi còn yêu , tôi cứ yêu**) , kẻ “ chết ” sớm (**T.T.Kh** : **Tôi vẫn đi bên cạnh cuộc đời / Ái ân lạt lẽo của chồng tôi / Mà từng thu chết , từng thu chết / Vẫn dấu trong tim bóng một người** ” . Có người vừa “ yêu ” đã “ chết ” (**yêu người xong , chết được người ơi !**) , mới “ chết ” lại “ yêu ” (**tình ngỡ chết trong nhau / nhưng tình vẫn rộn ràng**)

Khác biệt nhau cũng ở ngày , tháng . « **Năm 12 tháng , ai không biết / Đã tháng nào không tháng sáu chưa** » . Thi bá Vũ Hoàng Chương khóc tháng sáu , khóc « Tổ của Hoàng ơi ! » . Nguyên Sa cũng thế « **Anh nhớ suốt đời mưa tháng sáu** » , cảm ơn cơn mưa đã bỏ mấy cuộn kềm gai ngăn bước em về . Nhà thơ di tản buồn Thanh Nam thì chọn tháng Tư đen tối thế năm dài « **Một năm người có 12 tháng / Ta chỉ riêng mình một tháng Tư** » ! Với Xuân Diệu (thời Tự Lực Văn Đoàn) là tháng giêng « **Mỗi sáng sớm , thần vui hăng gõ cửa / Tháng giêng ngon như một cặp môi gần** » ...

Tôi có cảm tưởng rằng nỗi buồn được người Việt chúng ta chiếu cố nhiều hơn niềm vui . Không hiểu tại sao ?! Chả nhẽ nụ cười VN « nhẹ kí » , nó không chiếm nhiều chỗ trong bộ nhớ con người như nước mắt VN ? Hay tại dân ta , trời sanh , vốn dĩ đa sầu ? Có phải vì lịch sử chúng ta đã có quá nhiều máu và nước mắt , xương trắng và khăn tang ? - Do chiến tranh . Có quốc gia nào trên thế giới , từ « vào đời » , đã bị chiến tranh , như Việt Nam ? Chiến tranh dành độc lập . 1000 năm nô lệ , 100 năm đô hộ . Chiến tranh bảo vệ Tự Do . 20 năm « nội chiến » . « Hòa bình » rồi vẫn còn « nội chiến » . 42 năm , vẫn những cuộc chiến đời Nhân Quyền , Dân Chủ ; chống tham nhũng , bán nước . Có quốc gia nào trên thế giới , từ vào đời , bị « nuôi dưỡng » bằng ... chiến tranh , như Việt Nam ?

« **Khóc lên đi , ôi quê hương yêu dấu !** » (Nguyễn Hiến Lê dịch « Cry , the beloved country » d' Alan Paton) .

Ngày hôm nay , 1 tháng 12 , vỡ lòng từ vết thương sâu kín ! Vết thương của một người Việt , sống trên một đất nước Tự Do , được làm Người như mọi người xung quanh , nhớ về người Việt quê nhà , mà đau ! 42 năm rồi , đến những cột đèn vẫn còn muốn vượt biên !

Chiều qua , từ toa tàu nhìn ra tuyết đổ , tôi chợt nhớ những câu thơ « Khoác kín » Cung Trầm , Phạm Duy phổ thành ca khúc “Chiều Đông” (Thái Thanh hát) : **Chiều đông tuyết lũng âm u / Băng khuâng chiều tới tiếp thu trời buồn / Nhớ ngày tàu cũng đi luôn , / Ga thôn trơ nổi , bằng nguồn héo hon ...** Và tưởng mình như chàng sinh viên trẻ , 70 năm về trước , « một mình với tuyết non cao / với cơn phố tịnh buốt vào thịt da”

*Chiều đông tuyết lũng âm u
Băng khuâng chiều tới tiếp thu trời buồn
Nhớ ngày tàu cũng đi luôn,
Ga thôn trơ nổi , bằng nguồn héo hon.
Phường xa nhíp sắt bon bon,*

Tàu như dưới tỉnh, núi còn vọng âm.
 Sân ga mái giọt âm thầm:
 Máu đi có nhớ hồi tâm đêm nào?
 Mình tôi với tuyết non cao;
 Với còn phố tịnh buốt vào xương da;
 Với mây trên nhọt ánh tà;
 Với đèn xóm hạ cũng là tịch liêu.
 Tôi về bước bước đăm chiêu,
 Tâm tư khoác kín sợ chiều lạnh thêm
 CTT

Thập niên 40 , 50 nhiều người trẻ Việt Nam được “ đi Tây” du học , trong đó , có 3 người là thi sĩ tài hoa : Giáo sư Triết Trần Bích Lan là Nguyên Sa của « áo lụa Hà Đông » , kỹ sư Cung thúc Cẩn là Cugn Trầm Tường của « lên xe tiễn em đi » và đạo diễn Hoàng anh Tuấn của « mưa Sài Gòn , mưa Hà Nội » . 3 thi sĩ nổi tiếng , được thêm nhiều người biết đến , nhờ vào 3 nhạc sĩ " lớn " : Phạm Duy phổ « Chưa bao giờ buồn thế » thành “ Tiễn Em “ ; Phạm Đình Chương phổ nhạc « Mưa Sài Gòn , Mưa Hà Nội » và Ngô Thụy Miên phổ nhạc « Áo lụa Hà Đông » . Trong 3 thi sĩ , thơ Hoàng anh Tuấn ít được phổ biến nhất (thể hệ tôi) . Mãi đến năm kia, bạn ta gởi “Bài thơ Hà Nội” của chàng . Bài thơ được trích từ thi tập “ Yêu em , Hà Nội và những bài thơ khác “ do Hoàng thu Huyền , con gái Hoàng anh Tuấn , gom thơ Bỏ lại in (2004) . Tôi đọc xong mà ngỡ ngàng , nhớ lại những “ cô Bắc Kỳ nhỏ nhỏ “ năm xưa ! Thơ hay như thế mà Hoàng .. Được Sư nhím kỹ quá ! Theo tôi , Hoàng anh Tuấn là thi sĩ Hà Nội lãng mạn nhất , gần gũi chúng ta nhất , trong thi ca Việt Nam .

Bài thơ Hà Nội

Em Hà Nội hàng Đường trong giọng nói
 Để hàng Bông êm ái lót cơn mơ
 Thương những buổi chiều Bác Cổ ngày xưa
 Anh nắn nót một trường thi lãng mạn
 Thơ thuở bé khắc ghi tình ngõ Trăm
 Hàng Cỏ ọ, nét thảo có mờ phai
 Theo gót chân em từng bước hàng Hai
 Yêu hàng Lược chải mềm hương mái tóc
 Thương dĩ vãng chiều Cổ Ngự trốn học
 Hồn ngây ngô theo điệp khúc hàng Đàn
 Hàng Guốc trưa hè gõ nhịp bình an
 Khi hàng Nón quay nghiêng che mắt thỏ
 Anh lúng túng cả Đồng Xuân xấu hổ
 Gió mơn man hàng Quạt, áo đông đưa
 Đây hàng Khay anh đưa tặng bài thơ
 Em hốt hoảng chợ Hôm vừa tắt nắng
 Thơ bay lạc, hồn anh là hàng Trống
 Nghe hàng Gai cùng mũi nhọn buồn đau
 Ôi hàng Ngang tội nghiệp mối tình đầu
 Anh hờn giận mơ hàng Buồm lãng tử
 Em Hà Nội đáng Sinh Từ thực nữ
 Tìm đến anh hàng Giấy mỏng tương tư
 Nghe khơi buồn sông Tô Lịch gần bờ
 Thơ giàu có như thương về hàng Bạc
 Hàng Vôi đỏ nồng nàn trong ngày ngất
 Ý hàng Đào chín mọng trái môi chia
 Xin hàng Than rực cháy lửa đam mê
 Khi quán quít trong ái ân Hà Nội.
 HAT

Ngày hôm nay , 1 tháng 12 , là một ngày thu . « Mùa thu Paris / Trời buốt ra đi / Hẹn em quán nhỏ / Rừng rưng rượi đỏ tràn ly » . Vâng, thì trời buốt ra đi . Nhưng không có cái hẹn nào trong quán nhỏ , để nghiêng nghiêng rượi đỏ chia sầu . Không phải một thời để chết , cũng không một thời để hết ! Bây giờ là một thời để ... đó : một góc nhỏ của tâm hồn , để lâu lâu nhớ lại " một thời để yêu " . Nhưng bây giờ , tuyết đang rơi ...

«Trời mùa... thu Paris

Suốt đời làm chia ly « ?

????

B P